

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **ECOPLAST, spol. s r.o.**, se sídlem Kalendova 688, Hradec Králové, zastoupeného JUDr. Ing. Tomášem Matouškem, advokátem se sídlem Dukelská 15, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2006, č. j. 18/89089/2005-491, o prominutí správního poplatku u žádosti o prominutí příslušenství daně, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2007, č. j. 11 Ca 88/2006 – 26,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2007, č. j. 11 Ca 88/2006 – 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva financí (dále jen „žalovaný“) ze dne 16. 1. 2006, č. j. 18/89089/2005-491. Tímto rozhodnutím nebylo vyhověno žádosti stěžovatele ze dne 22. 4. 2005 o prominutí správního poplatku v řízení o žádosti o prominutí příslušenství daně z přidané hodnoty za zdaňovací období od 1. 1. 2002

do 31. 12. 2002 podané u Finančního úřadu v Hradci Králové (dále jen „finanční úřad“).

Stěžovatel označuje za důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Městský soud dle jeho názoru dospěl k nesprávnému závěru, že rozhodnutí žalovaného podle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), nepodléhá přezkoumání ve správním soudnictví. Stěžovatel konstatuje, že jsou mu známy dva rozsudky Nejvyššího správního soudu, v nichž byl vyjádřen opačný názor. V rozhodnutí ze dne 30. 11. 2005, č. j. 6 A 69/2000 – 55, Nejvyšší správní soud judikoval, že rozhodnutí podle § 55a daňového řádu může být podrobeno soudnímu přezkumu. V rozsudku ze dne 22. 2. 2007, č. j. 2 Afs 159/2005 – 43, pak Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že soudní přezkum rozhodnutí vydaného podle § 55a daňového řádu „samozřejmě není vyloučen“, přičemž k tomu soud rovněž dodal, že dřívější opačná judikatura je již překonána. Stěžovatel dále namítá nepřezkoumatelnost kasační stížností napadeného soudního rozhodnutí. Již v podané žalobě podle svého tvrzení uváděl, že rozhodnutí žalovaného lze přezkoumat ve správním soudnictví a k tomu i odkazoval na zmíněnou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Navzdory tomu městský soud žalobu odmítl, aniž by se s touto argumentací žalobce vypořádal.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující relevantní skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Stěžovatel podal u finančního úřadu dne 8. 2. 2005 žádost ve věci prominutí daňového penále. Finanční úřad při přezkoumání této žádosti zjistil, že při podání nebyl zaplacen poplatek stanovený zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“). Proto stěžovatele dne 15. 4. 2005 vyzval výzvou dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích k jeho zaplacení, a to v částce 1000 Kč do 15 dnů ode dne, který následuje po doručení výzvy. Stěžovatel byl ve výzvě poučen, že nebude-li poplatek v uvedené lhůtě zaplacen, zahájené řízení bude zastaveno (§ 5 odst. 4 zákona o správních poplatcích a § 27 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků). Současně byl poučen o tom, že proti výzvě lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne, který následuje po doručení této výzvy, a to písemně nebo ústně do protokolu u finančního úřadu (§ 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích a § 48 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků), přičemž podané odvolání nemá odkladný účinek (§ 48 odst. 12 zákona o správě daní a poplatků).

Stěžovatel na výzvu k zaplacení správního poplatku reagoval podáním ze dne 22. 4. 2005 označeným jako „žádost o prominutí správních poplatků“. V textu žádal o prominutí správních poplatků k žádostem o prominutí daňového penále na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků za rok 2002,

na dani silniční za rok 2001 a 2003 a na dani z přidané hodnoty za rok 2002. Namítl, že správní poplatek ve výši 1000 Kč je příliš vysoký, a to zejména s ohledem na výši částky, o jejíž prominutí žádá. Stěžovatel uvedl, že povinnost uhradit správní poplatek v částce převyšující předmět podané žádosti ho ve svém důsledku zbavuje možnosti mimořádný opravný prostředek uplatnit.

Finanční úřad žádost stěžovatele postoupil k rozhodnutí žalovanému. Ten o ní rozhodl dle § 55a zákona o správě daní a poplatků a rozhodnutím ze dne 16. 1. 2006, č. j. 18/89089/2005-491, žádosti stěžovatele nevyhověl. Rozhodnutí neobsahovalo žádné odůvodnění, stěžovatel byl poučen o tom, že proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky připuštěny (§ 55a odst. 4 zákona o správě daní a poplatků).

Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou ve správním soudnictví. Zde uvedl, že rozhodnutí žalovaného vydané v této věci je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Dle jeho názoru i rozhodnutí vydaná na základě volné úvahy správního orgánu lze ve správním soudnictví přezkoumat. V opačném případě by nebylo možné přezkoumat, zda správní orgán nepřekročil meze správního uvážení, či zda je nezneužil, a zda rozhodnutí předcházely řádný a spravedlivý proces. K tomu stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, č. j. 6 A 69/2000 – 55, publikovaný na www.nssoud.cz. Dále konstatoval, že ve svém návrhu na prominutí správních poplatků uvedl odpovídající důvody, s nimiž se žalovaný nevypořádal, a návrh stěžovatele bez dalšího zamítl. Stěžovatel na základě uvedeného navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Městský soud se v odůvodnění svého rozhodnutí zabýval otázkou, zda jsou v daném případě splněny zákonem stanovené podmínky pro věcný přezkum. Dospěl přitom k závěru, že rozhodnutí vydané podle ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků je vyloučeno z přezkumu ve správním soudnictví, protože takové rozhodnutí nemá povahu úkonu, který zakládá, mění nebo ruší práva, ani závazně neurčuje práva a povinnost, nerozhoduje se jím proto o právu ve smyslu nároku založeného zákonem. Žalobu proto podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s., odmítl jako nepřípustnou. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2007, č. j. 7 Afs 149/2006 – 74, v němž byl vysloven shodný názor.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. řádně zastoupen. Stěžovatel formálně opírá kasační stížnost o důvody dle ustanovení § 103

odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. o nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Obsahově námitky tomuto určení odpovídají. Poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.] nebo bylo-li zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Po přezkoumání napadeného rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Městský soud v řízení o žalobě převzal názor žalovaného, dle něhož bylo namístě o žádosti stěžovatele o prominutí správního poplatku rozhodnout dle § 55a zákona o správě daní a poplatků. Tento závěr žalovaného byl však chybný a neodpovídal povaze věci, která byla předmětem daného řízení.

Stěžovatel zahájil řízení o prominutí daně (zde penále) dle § 55a zákona o správě daní a poplatků a v rámci tohoto řízení byl finančním úřadem vyzván dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích, aby uhradil správní poplatek podle položky 1 písm. c) Sazebníku. Proti této výzvě lze dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích podat odvolání. Jestliže tedy stěžovatel reagoval na výzvu k zaplacení správního poplatku v průběhu odvolací lhůty podáním, které sice nazval jako „žádost o prominutí správních poplatků“, ale v obsahu zpochybňoval výši vyměřeného správního poplatku vzhledem k částce penále, o jehož prominutí žádal, pak se obsahově jednalo o odvolání proti uvedené výzvě a finančním úřadem mělo být takto posouzeno. Tato povinnost správce daně je zakotvena v § 21 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků, dle něhož: *„pro řízení je rozhodující obsah podání, i když je nesprávně označeno“*. Je-li obsah podání v rozporu s jeho označením, pak je dotyčný správní orgán povinen vyzvat podatele k odstranění nejasností. Není však přípustné, aby takovému podání přisoudil zcela jiný obsah, který předmětu řízení neodpovídá.

Žalovaný byl proto po předložení podání stěžovatele ze dne 22. 4. 2005 povinen rozhodnout o odvolání proti výzvě k zaplacení správního poplatku dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích. Pokud by odvolání nevyhověl a správní poplatek by nebyl stěžovatelem uhrazen, řízení o návrhu na prominutí penále by bylo v souladu s § 5 odst. 4 zákona o správních poplatcích zastaveno. Úkon, který byl předmětem poplatku, není v případě nezaplacení správního poplatku být vůbec proveden (až na zákonem stanovené výjimky. Na správním poplatku v případě stěžovatele tedy vůbec nemohl vzniknout dluh, který by mohl být případně zahrnut pod legislativní zkratku „daň“ a jako takový být předmětem žádosti o prominutí dle § 55a zákona o správě daní a poplatků.

Podle § 55a odst. 1 zákona o správě daní a poplatků „*ministerstvo může daň zcela nebo částečně prominout z důvodů nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. U příslušenství daně tak může učinit i z důvodu odstranění tvrdosti. K tomuto prominutí může dojít v kterémkoli stadiu daňového řízení.*“ Rozhodnutí žalovaného o podání stěžovatele ze dne 22. 4. 2005 dle § 55a zákona o správě daní a poplatků namísto § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích bylo tedy vydáno zcela mimo zákonný rámec.

Městský soud v řízení o žalobě vycházel při přezkoumání předmětu sporu stejně jako žalovaný z právního předpisu, jenž na věc nedopadá, na aplikaci tohoto právního předpisu postavil svůj závěr, který má pro stěžovatele zcela zásadní důsledky, tj. odmítnutí meritorního projednání věci, a zatížil tak řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Dle názoru zdejšího soudu není totiž možné připustit, aby byla v kontextu podané žaloby bez dalšího posuzována zákonnost stěžovatelem napadeného správního rozhodnutí podle předpisu a ustanovení, které neměly být na věc aplikovány.

Nejvyšší správní soud zde odkazuje na obecně uznávanou zásadu iura novit curia (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2006, č. j. 6 A 25/2002 – 59, publikovaný pod č. 950/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz), ze které vyplývá, že soud znající právo sám posoudí aplikaci správního právního předpisu, neboť ke správnému rozhodnutí o subjektivním právu je nutná znalost objektivního práva. Tento požadavek pak nabývá na významu, když výsledkem posouzení je odmítnutí poskytnutí soudní ochrany, jak tomu bylo v dané věci.

Na základě uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že městský soud v dané věci zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, k čemuž Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti i bez námítky stěžovatele.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že Městský soud pochybil, když žalobu jako nepřípustnou zamítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jelikož v posuzovaném případě nebyly splněny podmínky pro odmítnutí žalobního návrhu, Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Městský soud je v něm povinen v souladu s vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, jímž je dle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán, znovu posoudit žalobní návrh stěžovatele.

V novém rozhodnutí pak městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2008

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu